

Mở rộng sản xuất nông nghiệp theo hướng GAP: Nền tảng xây dựng nông nghiệp xanh và bền vững

14:00 22/11/2025

Việc áp dụng các tiêu chuẩn thực hành nông nghiệp tốt (GAP) đang trở thành hướng đi quan trọng để ngành trồng rau, củ của Việt Nam nâng cao chất lượng, bảo vệ sức khỏe cộng đồng và giảm tác động tiêu cực lên môi trường. Tại nhiều địa phương, chuyển đổi từ canh tác truyền thống sang sản xuất theo tiêu chuẩn VietGAP đã giúp người nông dân chủ động hơn trong quy trình sản xuất và kiểm soát chất lượng.

Ông Đào Công Quy, xã Việt Yên (Hưng Yên) cho biết, những ngày đầu áp dụng VietGAP, nhiều hộ dân lo ngại do phải ghi chép nhật ký canh tác và tuân thủ quy trình mới. Tuy nhiên, khi được tập huấn kỹ càng, nông dân dần nhận ra việc ghi chép không chỉ để truy xuất nguồn gốc mà còn giúp đánh giá hiệu quả từng vụ, kiểm soát chi phí và phòng trừ sâu bệnh đúng cách. Từ chỗ e dè, người dân đã làm quen và coi đây như công cụ quan trọng để nâng cao năng suất.

Tại Sơn La, bà Nguyễn Thị Luyến – Giám đốc Hợp tác xã rau an toàn Tự Nhiên cho biết, khó khăn lớn nhất chỉ xuất hiện trong năm đầu tiên khi xã viên làm quen quy trình. Nhờ ứng dụng điện thoại thông minh, việc ghi chép, báo cáo sâu bệnh, cập nhật vật tư trở nên đơn giản hơn rất nhiều. Hiện hợp tác xã duy trì 25ha rau, mỗi ngày cung ứng khoảng 3 tấn sản phẩm cho siêu thị và bếp ăn trường học, với giá bán cao hơn 20-30% so với rau thường, giúp hơn 30 hộ thành viên có thu nhập ổn định.

Theo Cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật (Bộ Nông nghiệp và Môi trường), sản xuất theo GAP giúp giảm sử dụng hóa chất, bảo vệ hệ sinh thái đất – nước – không khí. Tuy nhiên, dù được triển khai từ năm 2008, diện tích rau sản xuất theo GAP mới đạt gần 8.400ha, tương đương chỉ khoảng 3% so với tổng diện tích rau cả nước nếu tính bình quân bốn vụ mỗi năm.

Nhu cầu rau an toàn tại các đô thị lớn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh ngày càng tăng, trong khi doanh nghiệp xuất khẩu cũng cần nguồn nguyên liệu đạt chuẩn GlobalGAP hoặc VietGAP. Tổng Thư ký Hiệp hội Rau quả Việt Nam Đặng Phúc Nguyên nhận định thiếu vùng nguyên liệu đạt chuẩn đang là điểm nghẽn lớn, ảnh hưởng tới mục tiêu đưa kim ngạch xuất khẩu rau quả chạm mốc 10 tỷ USD.

Tuy vậy, sản xuất theo GAP vẫn gặp nhiều thách thức. Theo các doanh nghiệp phân phối, nông sản VietGAP bán tại chợ đầu mối thường không được phân biệt rõ ràng nên dễ bị ép giá. Người tiêu dùng cũng chưa thực sự hiểu giá trị của sản phẩm đạt chuẩn, dẫn tới sức mua chưa cao. Chi phí đầu tư ban đầu cho nhà lưới, kho lạnh, thiết bị tưới... tiếp tục là gánh nặng với hộ sản xuất nhỏ lẻ.

Cục trưởng Cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Huỳnh Tấn Đạt cho rằng, cần có các giải pháp đồng bộ: hỗ trợ kinh phí chứng nhận, tạo gói vay ưu đãi đầu tư cơ sở vật chất, kiểm soát chặt thị trường để ngăn gian lận “gắn mác VietGAP”, đồng thời quy hoạch các vùng sản xuất tập trung để mở rộng diện tích đạt chuẩn.

Việc thúc đẩy liên kết chuỗi giữa chính quyền – hợp tác xã – doanh nghiệp – người tiêu dùng được xem là chìa khóa để phát triển nông nghiệp xanh, tạo nguồn cung nông sản an toàn, chất lượng và bền vững cho cả thị trường nội địa và xuất khẩu.

Nam Sơn (t/h)